

LATVIJAS REPUBLIKA
ILŪKSTES NOVADA PAŠVALDĪBA

Reģistrācijas Nr.90000078782, Brīvības ielā 7, Ilūkstē, LV-5447
Tāl. 65447850, fakss 65462245, e-pasts dome@ilukste.lv

Ilūkstē

16.04.2019. Nr.386

**Latvijas Pašvaldību savienībai
Mazā pils iela 1,
Rīga, LV-1050**

Par informatīvo ziņojumu “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli”

Reģionālās attīstības atšķirības Latvijā joprojām ir ievērojamas un ar līdzšinējiem pasākumiem nav izdevies panākt izšķirošas izmaiņas teritoriju attīstības rādītāju nelabvēlīgo atšķirību samazināšanā. Diemžēl šodien – 2019. gadā, mērķtiecīgi īstenojot Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam (NAP 2020) uzstādījumus, rīcības virzienus un uzdevumus reģionālajā politikā, ir panākta nevis situācijas uzlabošanās, bet tieši pretējs efekts – investīcijas novirzot galvenokārt noteiktajiem “9+21” attīstības centriem, padziļinās krasās reģionālās attīstības atšķirības un disproporcijas, rodas teritoriālā nevienlīdzība un diskriminācija. NAP noteiktās nostādnes ierobežoja novadu iespēju attīstīties līdzsvaroti, investīcijas novirzot galvenokārt lielajiem centriem. Lai valstī noritētu vienmērīga attīstība, papildus atbalsts būtu nepieciešams tieši tiem novadiem, kur teritorijas saimnieciskā attīstība, iedzīvotāju ienākumi un nodarbinātības līmenis ievērojami atpaliek no valsts vidējā līmeņa.

Turpinot darbu pie administratīvi teritoriālās reformas (ATR) pabeigšanas, lūdzam vērst uzmanību sekojošiem aspektiem:

1. Īstenojot iepriekšējo ATR, ministrijas rūpīgi izvērtēja katra novada izveidošanu un deva tiem akceptu, tomēr šobrīd šīs teritorijas atklāti tiek nosauktas par “nelikumīgām”.
2. Satversmes 2.pants nosaka, ka vara valstī pieder tautai, līdz ar to, tik nozīmīgu jautājumu risināšanā, pirmkārt, jāiesaista iedzīvotāji – būtu nepieciešams veikt iedzīvotāju aptauju/referendumu, noskaidrojot iedzīvotāju viedokli, un nav pieļaujams, ka iedzīvotāju viedoklim tiek piešķirts tikai informatīvs raksturs.
3. Pašvaldību pašreizējās situācijas izvērtējums nedrīkst notikt attālināti – līdz lēmuma pieņemšanai VARAM ir nepieciešams organizēt diskusijas katrā pašvaldībā ar vietējiem deputātiem, pašvaldības un pagastu pārvalžu pārstāvjiem, iedzīvotājiem un ņemt vērā diskusijās izskanējušo viedokli; iepazīties ar novados pieejamo infrastruktūru, nodrošinātajiem pakalpojumiem un iespējām.

4. Informatīvajā ziņojumā par pamatu nav ņemta ATR rezultātu analīze, ekonomiskais izvērtējums, kam principā ir jābūt vienam no galvenajiem, pamatojošajiem dokumentiem turpmākās ATR īstenošanai.
5. Aicinām kā vienu no galvenajiem apstākļiem, izvērtējot novadu kapacitāti, vērtēt pašvaldību spēju nodrošināt likumā “Par pašvaldībām” noteiktās to autonomās funkcijas, kā arī ņemt vērā, ka pašvaldības šobrīd uzņemas daļu valsts pakalpojumu, kam jābūt nodrošinātiem pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietām.
6. Nepiekrītam apgalvojumam, ka šobrīd pašvaldībā pārvaldība netiek organizēta efektīvi. Apvienojot nacionālas/reģionālas nozīmes centru ar ap to esošajām lauku teritorijām, neveidosies administratīvi, ekonomiski un saimnieciski vienota vienība, jo starp lielajām pilsētām un lauku teritorijām ir specifiskas atšķirības, kas jāņem vērā, īstenojot to pārvaldību. Turklāt ziņojumā kā pozitīvs piemērs tiek minēts pārvaldi novadā organizēt vairākos līmeņos, tas ir, ar pagastiem, pagastu un/vai pilsētas apvienību un novada centrālo aparātu. Nav skaidrs, kāds šajā gadījumā būtu finansiālais ieguvums, salīdzinot to ar līdzšinējo administratīvo aparātu.
7. Nav pamata apgalvot, ka reformas rezultātā valstī būtiski samazināsies deputātu skaits. Deputātu skaitu var samazināt, grozot šobrīd spēkā esošo likumdošanu, un šī iemesla dēļ nav “jāpārzīmē” novadu robežas.
8. Informatīvajā ziņojumā teikts, ka lauku teritorijas tiek pievienotas ekonomiski attīstītiem centriem, kas Ilūkstes novada gadījumā ir nepatīss apgalvojums. Pēc jaunākās VARAM mājaslapā pieejamās informācijas, teritorijas attīstības indekss Ilūkstes novadam ir vairāk nekā 2 reizes labāks, nekā Daugavpils pilsētai.
9. Arguments, ka, apvienojot pašvaldības, tajās sniegtie valsts un pašvaldību pakalpojumi būs kvalitatīvāki, neiztur kritiku jau sākot ar to, ka šie pakalpojumi būs tālāk no iedzīvotājiem, līdz ar to tie būs grūtāk pieejami. Vai šādā situācijā var apgalvot, ka pašvaldības strādā iedzīvotāju labā? Kā lielāks attālums līdz iedzīvotājiem nepieciešamajiem ikdienas pamatpakalpojumiem, piemēram, izglītībai vai veselības aprūpei, var veicināt tautsaimniecības attiecību? Tiks panākts tieši pretējs efekts. Piemēram, attiecībā uz Ilūkstes novadu: novada centram – Ilūkstes pilsētai ir izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums attiecībā pret novada pagastu centriem – iedzīvotāji ātri un ērti (no visiem pagasta centriem līdz novada centram ir pieejama ceļa infrastruktūra ar cieto segumu) nokļūst uz Ilūksti, kur var saņemt gan vispārējo un interešu izglītību, gan ambulatoro veselības aprūpi un citus pakalpojumus. Par novada centru nosakot Daugavpili, tiks panākts nākamais iedzīvotāju, īpaši jauno ģimeņu emigrācijas vilnis.
10. Informatīvajā ziņojumā teikts, ka vairākās teritorijās nav nodrošināti dažādi, arī “ne-ikdienas” pakalpojumi, piemēram, atskurbtuves vai dzīvnieku patversmes. Tomēr sadarbība šādos jautājumos starp teritorijām notiek jau šobrīd, ja šīs teritorijas tiks apvienotas, tas nenozīmē, ka Ilūkstes novada robežās šādi pakalpojumi parādīsies, jo pēc tiem reāli nav pieprasījuma vai arī tas ir ārkārtīgi neliels. Līdz ar to novadu apvienošana neuzlabos pieejamību tiem.
11. Runājot par izglītību, bērni, jaunieši un jaunās ģimenes ir viens no galvenajiem faktoriem jebkuras teritorijas attīstībai. Slēdzot skolas, lauku novados nepieaugs iedzīvotāju skaits. Piemēram, Ilūkstes novada Dvietes pagastā 2009. gadā tika slēgta Dvietes pamatskola. Skatoties dzimstības rādītājus konkrētajā pagastā 5 gadus pirms skolas slēgšanas un 10 gadus pēc skolas slēgšanas, statistikas dati parāda, ka

dzimstības rādītāji samazinājās par 49 %. Apstiprinās fakts, ka jaunās ģimenes par savu dzīvesvietu neizvēlēsies teritorijas, kurās nav skolas.

Darām zināmu, ka **Ilūkstes novada pašvaldība**, balstoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, ar kuru tika noteikts vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālais iedalījums, **atbilst visiem administratīvās teritorijas izveides kritērijiem**. Ilūkstes novada pašvaldība patstāvīgi un pilnvērtīgi nodrošina visas likumos noteiktās autonomās funkcijas, iedzīvotājiem tiek nodrošināti kvalitatīvi un izmaksu ziņā efektīvi pakalpojumi, pašvaldība pilnībā atbild par savas teritorijas pārvaldīšanu.

Kategoriski iebilstam pret Ilūkstes novada pievienošanu nacionālajam attīstības centram – Daugavpilij! Ilūkstes novadam kultūrvēsturiskā identitāte vienmēr bijusi rodama Sēlijas novadā, vēsturiski Sēlijas novada pašvaldības bija vienotas vienā Ilūkstes aprīņķī. VARAM piedāvātais modelis ir vardarbīgs, tas grauj Ilūkstes novada identitāti un ir par pamatu vēl vienam vietējo iedzīvotāju emigrācijas vilnim.

Kā arī papildus vēlamies norādīt, ka nav saprotams VARAM darbības mērķis, piedāvājot tik īsu laika periodu atzinuma sniegšanai par valstiski fundamentālu jautājumu.

Ar cieņu,

Domes priekšsēdētāja vietnieks

Maigurs Krievāns

I.Strode, 65447852
ieva.strode@ilukste.lv

D.Stalidzāne, 65447866
dace.stalidzane@ilukste.lv